



Suunised viivislaenude kohta: korduma kippuvad küsimused

1 Millist eesmärki täidavad pankadele viivislaenude kohta antud suunised?

Suunised sisaldavad kvalitatiivseid järelevalvealaseid ootusi viivislaenude käsitlemise ja edasise restruktureerimise suhtes. Suunistes nähakse ette, et pangad peaksid kindlaks määrama viivislaenude käsitlemisega seotud kvantitatiivsed tegevuspõhimõtted ja eesmärgid ning neid järgima ja täitma. Suunised põhinevad eri liikmesriikide parimatel tavadel ning hõlmavad paljusid viivislaenude haldamisega seotud aspekte. EKP pangandusjärelevalve algatas 2016. aasta lõpus avaliku konsultatsiooni, et suunistes saaks asjakohasel viisil arvesse võtta kõiki olulisi küsimusi.

2 Viivislaenude probleem ei ole uus. Miks tegeleb EKP pangandusjärelevalve sellega alles nüüd?

Esimest korda võeti viivislaenude suur osakaal vaatluse alla 2014. aasta põhjaliku hindamise käigus. Selle raames hinnati pankade varasid esimest korda võrdse mõõdupuuga, luues järelevalveasutustele stabiilse aluse viivislaenude teema edasiseks käsitlemiseks. Suunistega tagatakse olulistele krediidasutustele võrdne kohtlemine ning sõnastatakse selgelt EKP ootused viivislaenude käsitlemise suhtes kogu pangandusliidus. EKP mõnab, et viivislaenude osakaalu vähendamiseks kulub aega ning selleks peavad jõupingutusi tegema ka poliitikakujundajad nii Euroopa kui ka riikide tasandil.

3 Millised on järgmised sammud ning millal kehtestatakse pankadele kvantitatiivsed eesmärgid ja tähtajad?

Suunised võetakse aluseks pankadega peetavas järelevalvealases dialoogis. Mõni pank peab viivislaenude suure osakaalu ohjeldamiseks tegema intensiivseid jõupingutusi, et välja töötada usaldusväärne tegevuskava ja tagada piisavate ressursside olemasolu. EKP hindab ja võrdleb pankade võetud meetmeid ning teeb järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi käigus kindlaks, kas pangad on tegutsenud nõuetekohaselt. Samuti karmistab EKP nende pankade järelevalvearuandluse nõudeid, kellel on suur viivislaenude osakaal. Suunistes on ka ette nähtud, et pangad peavad avalikustama viivislaenude kohta senisest rohkem teavet.

4 Kas pangad peavad hakkama viivislaene käsitlevaid suuniseid järgima kohe või võivad nad näiteks oodata, kuni varahinnad tõusevad?

Suunised ei ole õiguslikult siduvad, kuid nendest kõrvalekaldumist tuleb nõuetekohaselt põhjendada. Suuniseid järgides peavad pangad lähtuma sellest, kui ulatuslikku ja tõsist probleemi viivislaenud neile kujutavad. Järelevalveootused saab muuta siduvateks nõueteks, rakendades neid järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessis.

Varasemad kogemused on näidanud, et viivislaenudega seotud probleemid ei lahene aja jooksul iseenesest. Üksnes elujõulised pangad, kes tegelevad aktiivselt oma kitsaskohtade (sh viivislaenude probleem) kõrvaldamisega, suudavad piisavalt toetada majandust ja selle elavnemist. Seepärast ootab EKP, et suure viivislaenude osakaaluga pangad püstitavad nende vähendamiseks realistlikud ja ambitsioonikad eesmärgid.

5 Suunistes nähakse ette, et suure viivislaenude osakaaluga pangad peavad välja töötama individuaalsed strateegiad nende vähendamiseks. Kuidas see toimib?

Suunised sisaldavad järelevalvealaseid ootusi, millest juhendatakse praegu pankadega viivislaenude teemal toimivas suhtluses. Eeldatakse, et suure viivislaenude osakaaluga pangad töötavad välja ambitsioonikad ja samal ajal realistlikud strateegiad, sealhulgas viivislaenude osakaalu vähendamise kvantitatiivsed eesmärgid. Strateegiaid peavad toetama usaldusväärsed tegevuskavad. Ühised järelevalverühmad on juba alustanud nendes küsimustes suhtlust mõnede pankadega. Kui strateegiaid on kindlaks määratud, arutavad ühised järelevalverühmad neid pankadega. Aruteluprotsess on järkjärguline ja seega mõnel juhul arvatavasti aeganõudev.

6 Kui kiiresti peaksid pangad viivislaenude osakaalu vähendama? Kas pankadelt nõutakse viivislaenude müüki?

Iga pank koostab ise oma viivislaenude osakaalu vähendamise strateegia ja valib iga portfelli puhul sobivaima lahenduse. Samuti määravad pangad iga portfelli puhul kindlaks realistliku, kuid ambitsioonika ajakava ning asjakohased käsitusvõimalused (nt müük, mahakandmine või makseraskuste tõttu restruktureerimine). Viivislaenude müük on ainult üks võimalik viivislaenude käsitlemise strateegia element.

7 Mis on kolm põhiaspekti, mida suunistes on avaliku konsultatsiooni tulemusel muudetud/täpsustatud?

Olulisemad märkused, mis konsultatsiooni käigus esitati, on kokku võetud tagasiside aruandes. Ühe põhimuudatusena täpsustati teavet viivislaenude riski ülekandmise kohta. Samuti selgitatakse suuniste enda rakendamise ajakava ja kinnitatakse, et suunised kehtivad alates nende avaldamise kuupäevast. Kolmas selgitus puudutab asjaolu, et tagatiste hindamise nõuded kehtivad ainult viivislaenude, kuid mitte nõuetekohaselt teenindavate nõuete puhul.

8 Milliseid meetmeid peavad pangad võtma pärast suuniste avaldamist?

Suunised moodustavad nüüd osa pankadega peetavast pidevast järelevalvealasest dialogist. EKP järgib proportsionaalsuse põhimõtet ning kohandab oma sekkumise taset vastavalt sellele, kui ulatuslikku ja tõsist probleemi viivislaenud pankade portfellides kujutavad. Järelevalveasutused on juba alustanud suhtlust pankadega, kus viivislaenude osakaal on suur. Seda jätkatakse ka pärast suuniste lõpliku dokumendi avaldamist ning muu hulgas saadetakse lähiajal tavapärase järelevalvetevõtte käigus kirjad kõigile suure viivislaenude osakaaluga pankadele. Kirjad sisaldavad kvalitatiivseid elemente ning nendega soovitakse tagada, et pangad haldavad ja käsitlevad viivislaene kooskõlas järelevalvealaste ootustega.

9 Kas suunised kehtivad ka vähem oluliste krediidasutuste suhtes? Kuidas rakendatakse proportsionaalsuse põhimõtet?

Suunised kehtivad ainult oluliste krediidasutuste suhtes (sh nende tütarettevõtjad oma riigis ja Euroopas ning rahvusvahelised tütarettevõtjad). EKP järgib proportsionaalsuse põhimõtet, pidades eelkõige silmas viivislaenude probleemi tõsidust asjaomases pangas. See tähendab, et olulised krediidasutused, kus viivislaenude osakaal on suur, peavad suuniseid täitma täies ulatuses, samal ajal kui suhteliselt väikese viivislaenude osakaaluga olulised krediidasutused peavad järgima üksnes teatud peatükke, nagu suunistes on sätestatud. Ühtlasi tähendab see, et pangad, kes suudavad viia viivislaenude osakaalu jätkusuutlikul moel suhteliselt madalale tasemele, ei pea enam suuniseid täies ulatuses järgima.